

UNIVERZITA KARLOVA PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK OPONENTA PRÁCE

Téma práce : Kriminologické aspekty organizované kriminality

Autor : Karolína Klusáčková

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Miroslav Scheinost

Oponent: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

Rozsah práce: 150 stran

Datum odevzdání práce: leden 2023

1. Charakteristika tématu: *Zvolené téma organizované kriminality bývá jako diplomní úkol podceňováno. Ve skutečnosti je pro kandidáty poměrně obtížné již vzhledem k nutnosti seznámit se s velmi rozmanitou a rychle narůstající materií jak z oblasti práva tak i společenských věd. Vždy vyžaduje náročnou orientaci v zahraniční odborné literatuře.*

Předloženou práci Karolíny Klusáčkové považuji za zdařilou. Vyniká schopností syntézy a porovnáním přístupu různých autorů ke zkoumané problematice. Jde o rozsáhlou recepci domácí i zahraniční literatury, ale také konkrétních případů z kriminalistické praxe nedávné doby. Autorka správně zdůrazňuje důležitost poznání příčin (etiologie) pro možnosti efektivního potírání určitého kriminálního jevu.

2. Hodnocení po formální a obsahové stránce: *Autorka postupuje logicky správně od vymezení všeobecných pojmů ke konkrétním fenoménům. Za výchozí pro svůj výklad považuje juristické definice obsažené v platném právu, k nimž patří organizovaná zločinecká skupina a zločinné spolčení. Rozebírá jednotlivé pojmové znaky těchto uskupení, k nimž patří vnitřní organizační struktura, rozdělení funkcí, dělba konkrétních činností a zaměření takového společenství na soustavné páchání trestné činnosti. Autorka zkoumá de lege lata různé situace; např. si klade otázku, zda může být organizovaná zločinecká skupina založena jen ke spáchání jediného trestného činu. Správně zdůrazňuje, že cílem zločinecké skupiny nemusí být jen opatření finančního prospěchu. Autorka připomíná, že trestný čin účasti na organizované zločinecké skupině dle § 361 TZ může spáchat i osoba právnická (§ 7 TOPO). Adekvátně diplomantka rozebrala i pojem „prosté“ organizované skupiny, jež se sice také vyznačuje jistou koordinovaností, ale chybí jí trvalejší vnitřní struktura. Připomínám jen, že judikaturu z doby před účinností TZ z roku 2009 je třeba v argumentaci přizpůsobit nynějším poměrům (např., pokud jde o otázku zvýšení společenské nebezpečnosti činu). S velkou pilí autorka dohledala nejrůznější definice organizovaného zločinu v evropských dokumentech a mezinárodních úmluvách. Spoměrným úspěchem se snaží zobecnit jejich společné prvky. Po stránce kriminologické se autorka opírá o definice užívané autory z okruhu IKSP, které konfrontuje s názory J. Chmelíka či autorského kolektivu Kuchty a Válkové.*

Diplomantka podrobně analyzuje charakteristické znaky organizovaného zločinu (trvajících spojení více osob, dělbu činností, zaměření na zisk, soustavnost, dlouhodobost atd.). Zabývá se otázkou členské základny organizovaného zločinu. Jeho jádro dle jejích poznatků tvoří zpravidla tzv. kriminálně závadové osoby, kolem nichž se vytváří širší okruh spolupracovníků, díky kterým se zločinecká organizace přibližuje světu legálního podnikání (tzv. externisté). Autorka poukazuje na to, že výhodou zapojení externistů není jen jejich odbornost, ale i

skutečnost, že nemají dostatečné informace o struktuře organizace, což napomáhá jejímu utajení. Autorka zmiňuje řadu dalších doprovodných znaků, k nimž patří jistá úroveň profesionality a disciplíny, určitý způsob využívání majetku, praní špinavých peněz atd. Správně vysvětluje tzv. subsidiární úlohu násilí, pronikání do oficiálních společenských struktur a mezinárodní působení. Autorka zde bohatě čerpá ze zahraniční literatury a přibližuje koncept transnacionálního organizovaného zločinu.

Diplomantka dále provádí typologii zločineckých organizací. Rozebírá tzv. byrokratický či korporátní model, v němž je za hlavní faktor považována efektivita a který se odlišuje od klanového či patrimoniálního modelu (vazba patrona s klientem, důraz na věrnost). Autorka dále recipuje rozlišování mezi různými typy hierarchie (tzv. regionální, seskupená, jádrová atd.). Za zvláštní typ označuje tzv. zločineckou síť, jejíž součástí jsou jen volně propojení jednotlivci se zvláštními schopnostmi a postavením. Diplomantka zkoumá způsoby zajišťování disciplíny. Do své analýzy zahrnuje mj. i rozsáhlé poznatky o znacích kriminální kariéry a otázkách recidivy. Zabývá se rolí etnicity a pohlaví pachatelů a pojednává o fenoménu tzv. bílých koní. Zdařilý je také výklad věnovaný obětem organizované kriminality (včetně fenoménu tzv. zločinu bez obětí).

Z dílčích otázek si autorka ke zvláštní analýze zvolila netypičtější formy páchání organizovaného zločinu (vydírání, obchodování s lidmi a lidskými orgány, organizování prostituce, převaděčství, získávání, prodej a pašování drog). Značná pozornost je věnována problematice legalizace výnosů z trestné činnosti. Autorka se také snaží odlišit v sociologické rovině organizovaný zločin od jiných fenoménů např. od tzv. zločinů mocných. Zvláště se obírá otázkami kriminality státně- korporátní, finanční a hospodářské.

V druhé části práce se autorka konkrétněji zabývá poměry v ČR. Výklad počíná vývojem organizované kriminality u nás. Snaží se identifikovat kriminogenní faktory, které měly na vznik organizovaného zločinu vliv. Bere zde v úvahu jak rizika vyplývající z mezinárodního vývoje, tak i rizika spojená s vnitřní politikou ČR. Adekvátně se zamýšlí nad nástroji potírání organizované kriminality v ČR. Práce obsahuje řadu zajímavých kasuistik a příkladů z praxe.

Monografie Karolíny Klusáčkové představuje poměrně obsáhlý a pečlivě zpracovaný úvod do problematiky organizovaného zločinu. Autorka čerpala z rozsáhlého okruhu pramenů, od standardních příruček a učebnic, přes širokou škálu odborných článků a statí, mezi kterými je i řada cizojazyčných. Poznámkový aparát je řádně veden a také po stránce stylistické nelze práci ničeho vytýkat. Jde o nadprůměrně zdařilou práci.

3. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Jak by autorka vymezila tzv. základní a tzv. zabezpečovací aktivity organizovaného zločinu?

Proti kterým typům obětí směřuje násilí užívané organizovaným zločinem?

Jaký je rozdíl mezi použitím agenta a tzv. informátora?

V čem spočívá institut dočasného odložení trestního stíhání?

4. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

5. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 11. ledna 2023

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
oponent diplomové práce